

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1957-1958.

SÉANCE DU 16 AVRIL 1958.

Rapport de la Commission des Finances chargée d'examiner la proposition de loi complétant l'article 27 des lois coordonnées relatives aux impôts sur les revenus concernant la taxation des plus-values.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1957-1958.

VERGADERING VAN 16 APRIL 1958.

Verslag van de Commissie van Financiën, belast met het onderzoek van het wetsvoorstel tot aanvulling van artikel 27 der samengeschatte wetten betreffende de inkomstenbelastingen, aangaande de belasting van meerwaarden.

Présents : MM. Pierre DE SMET, président; BRIOT, DE MAERE, Louis DESMET, DOUTREPONT, HARMEGNIES, JANSSEN, LEEMANS, LIGOT, MOLTER, MOUREAUX, Léon SERVAIS, VAN HOUTTE, VAN LAEYS, VREVEN, WIARD et PARMENTIER, rapporteur.

MESDAMES, MESSIEURS,

Les revenus imposables à la taxe professionnelle d'une exploitation industrielle, commerciale ou agricole comprennent, d'une part, les bénéfices qui proviennent de toutes les opérations traitées par les établissements de cette exploitation ou à leur intermédiaire et, d'autre part, tous accroissements des avoirs quelconques investis dans cette exploitation.

Le régime fiscal des accroissements d'avoirs investis dans l'entreprise, a été introduit dans notre législation par l'arrêté royal n° 277 du 31 mars 1936, en vue de mettre fin à des contestations innombrables et à une jurisprudence très flottante en la matière.

Par accroissements d'avoirs investis, la loi vise notamment :

1° les plus-values afférentes à des éléments d'actif *non réalisés*, que le redevable a cependant *exprimées* provisoirement dans ses comptes ou inventaires;

2° les plus-values résultant de la *réalisation*, en cours d'exploitation, d'un élément d'actif investi.

Les plus-values non réalisées sont exemptes de taxe professionnelle aussi longtemps que le redevable ne les traite pas lui-même comme des bénéfices.

R. A 5439.

Voir :

Document du Sénat :
107 (Session de 1957-1958) : Proposition de loi.

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

De in de bedrijfsbelasting belastbare inkomsten van een nijverheids-, handels- of landbouwbedrijf omvatten, enerzijds, de winst die voorkomt uit alle verrichtingen die door de inrichtingen van dat bedrijf of door hun tussenkomst behandeld zijn en, anderzijds, alle vermeerderingen van om het even welke in dat bedrijf belegde activa.

De belastingregeling voor de aanwas van de in het bedrijf belegde activa, is in onze wetgeving opgenomen bij het koninklijk besluit n° 277 van 31 Maart 1936, om een einde te maken aan de ontelbare betwistingen en aan een rechtspraak, die op dit stuk zeer onvast was.

Onder aanwas van belegde activa verstaat de wet o.m. :

1° de meerwaarde van *niet te gelde gemaakte* activabestanddelen, die de belastingplichtige niet-temin voorlopig in zijn rekeningen of inventaris heeft *uitgedrukt*;

2° de meerwaarde die het gevolg is van de *tegeldemaking*, tijdens de exploitatie, van een belegd activa-bestanddeel.

De niet omgezette meerwaarde is vrijgesteld van bedrijfsbelasting zolang de belastingplichtige ze niet zelf als winst behandelt.

R. A 5439.

Zie :

Gedr. St. van de Senaat :
107 (Zitting 1957-1958) : Wetsvoorstel.

En ce qui concerne les plus-values obtenues lors de la réalisation d'un élément investi, il y a lieu de faire une distinction entre, d'une part, les plus-values réalisées sur immeubles et outillages professionnels et sur les participations et valeurs de portefeuille entrées dans le patrimoine de l'entreprise depuis plus de cinq ans avant la réalisation et, d'autre part, les plus-values sur tous les autres éléments investis.

Les plus-values sur immeubles et outillages professionnels et sur les participations et valeurs de portefeuille précitées, sont exemptes de taxe professionnelle dans la mesure de la dévaluation monétaire, mais à la condition :

1° que le redevable tienne une comptabilité régulière;

2° que ces plus-values ne fassent l'objet d'aucune distribution, répartition ou prélèvement quelconque et ne servent pas de base au calcul de la dotation annuelle à la réserve légale ou des rémunérations ou attributions quelconques (notamment aux administrateurs);

3° qu'il ne soit procédé à aucun remboursement de capital.

Si ces conditions ne sont pas respectées, cette partie de la plus-value est considérée comme un bénéfice obtenu au cours de l'année pendant laquelle cette inobservation s'est produite.

Quant à la partie de la plus-value réalisée qui excède la quote-part qui correspond à la dévaluation monétaire, elle est soumise à la taxe professionnelle, cumulativement avec les bénéfices d'exploitation, suivant le droit commun.

L'auteur de la proposition de loi expose que cette taxation de la partie non immunisée des plus-values réalisées, suivant le tarif ordinaire, est devenue antiéconomique, du fait que les entreprises ajournent la réalisation de certains avoirs investis aussi longtemps que possible pour ne pas subir une taxation qui est vraiment trop lourde; c'est ainsi que l'outillage n'est pas renouvelé comme il devrait l'être et que les portefeuilles-titres restent « gelés » dans les entreprises. C'est d'ailleurs pour ces raisons que le régime actuel ne procure pas au Trésor les rentrées que l'on escomptait. Il considère que ce régime freine l'expansion économique, alors que l'économie belge aura très prochainement besoin de capitaux importants pour faire face à la concurrence dans le cadre du Marché commun.

Pour remédier à ces inconvénients économiques, la proposition de loi prévoit que : « Ne sont imposables qu'à concurrence du cinquième, les bénéfices d'une exploitation industrielle, commerciale ou agricole, qui résultent de plus-values, soit réalisées, soit exprimées, d'avoirs quelconques investis dans l'exploitation, à la condition que ces bénéfices soient effectivement employés, dans les douze mois suivant la clôture de l'exercice comptable, soit à des investissements nouveaux en matériel ou en outillage productifs effectués en Belgique,

Wat betreft de meerwaarde verkregen bij het te gelde maken van een belegd bestanddeel, moet een onderscheid worden gemaakt tussen enerzijds, de meerwaarde verwezenlijkt op bedrijfsimmobilien en -uitrusting en op participaties en waarden in portefeuille die sedert meer dan vijf jaar vóór de verwezenlijking in het patrimonium van de onderneming zijn opgenomen en, anderzijds, de meerwaarde op alle andere belegde bestanddelen.

De meerwaarde van de vorengenoemde bedrijfsimmobilien en -uitrusting, participaties en waarden in portefeuille is, naar verhouding van de muntontwaarding, vrijgesteld van bedrijfsbelasting op voorwaarde dat :

1° de belastingschuldige een regelmatige boekhouding voert;

2° die meerwaarden niet verdeeld, uitgekeerd of opgenomen zijn en niet tot grondslag dienen voor de berekening van de jaarlijkse dotatie aan de wettelijke reserve dan wel van beloningen of toekenningen (met name aan de beheerders);

3° geen terugbetaling van kapitaal plaats heeft.

Wordt aan deze voorwaarden niet voldaan, dan wordt dat deel van de meerwaarde geacht als winst behaald te zijn gedurende het jaar, waarin aan die voorwaarden niet is voldaan.

Daarentegen wordt het gedeelte van de tegeldegemaakte meerwaarde boven het bedrag, dat met de muntontwaarding overeenstemt, overeenkomstig het gemeen recht samen met de bedrijfswinst aangeslagen in de bedrijfsbelasting.

De indiener van het wetsvoorstel betoogt dat deze belasting van het niet vrijgestelde gedeelte van de tegeldegemaakte meerwaarde volgens het gewone tarief, anti-economisch geworden is, omdat de bedrijven de tegeldemaking van bepaalde belegde activa zo lang mogelijk uitstellen om zich te onttrekken aan een belasting die werkelijk te zwaar is; zo komt het dat de outillering niet wordt vernieuwd zoals het behoort en dat de effectenportefeuilles « bevroren » worden in de bedrijven. Dit zijn trouwens de redenen waarom het huidige stelsel niet de verwachte inkomsten aan de Schatkist verschaft. Hij is van oordeel dat dit stelsel remmend werkt op de economische expansie, terwijl het Belgische bedrijfsleven binnen zeer korte tijd behoefte zal hebben aan grote kapitalen om het hoofd te kunnen bieden aan de mededinging in het raam van de Gemeenschappelijke Markt.

Om deze economische nadelen te ondervangen, bepaalt het wetsvoorstel het volgende : « Zijn enkel belastbaar voor één vijfde de winsten van een nijverheids-, handels- of landbouwbedrijf welke voortvloeien uit meerwaarden, hetzij verwezenlijkt, hetzij uitgedrukt, van om het even welke in het bedrijf belegde activa, indien deze winsten, binnen twaalf maanden na de afsluiting van het boekjaar, wezenlijk worden aangewend ofwel tot nieuwe investeringen in productief materieel of productieve outillage in België gedaan, ofwel tot de inschrijving op nieuwe

soit à la souscription d'actions nouvelles de sociétés belges. » (nouvelles sociétés ou augmentation de capital.)

Le Ministre se rallie au principe qui est à la base de cette proposition, parce que le régime actuel de taxation des plus-values freine la modernisation des entreprises et cela même lorsque celles-ci sont forcées de réaliser certains avoirs investis pour se procurer les fonds nécessaires au financement des nouveaux investissements, puisque le produit de ces réalisations est amputé par l'impôt dans une mesure appréciable. Il signale que l'Administration a procédé à une étude d'ensemble de tout le régime fiscal applicable aux plus-values; et ce en vue d'instaurer une égalité plus complète entre les particuliers et les sociétés, de combler certaines lacunes dans la loi et de réaliser une meilleure ordination des textes et des différents cas qui peuvent se produire.

L'auteur de la proposition reconnaît que son texte ne règle pas le problème de la taxation des plus-values d'une manière aussi complète que le permettraient les textes élaborés par l'Administration, mais il exprime cependant l'avis que le temps fait défaut pour revoir tout le problème avant la fin de la législature et qu'en conséquence, il convient de se borner à régler la question la plus brûlante, à savoir : la taxation des plus-values non immunisées, sauf à amender sa proposition pour préciser, notamment, le régime applicable :

- a) aux quatre cinquièmes des plus-values non immunisées;
- b) en cas de non-emploi des plus-values dans les conditions requises.

* * *

La Commission et le Ministre s'étant ralliés à ce point de vue, l'Administration a procédé à un réexamen de l'affaire, dont les conclusions peuvent être synthétisées comme suit :

1. *Plus-values susceptibles d'être soumises au régime spécial.*

Etant donné qu'il n'entre pas dans les intentions de l'auteur de la proposition d'étendre les immunités actuellement consenties et, que le maintien du régime spécial de taxation est en fait subordonné à une condition de emploi, il convient de réserver le bénéfice de ce régime spécial exclusivement à la partie, actuellement taxable suivant le droit commun, des plus-values réalisées sur les immeubles et outillages professionnels et sur les participations et valeurs de portefeuille entrées dans le patrimoine de l'entreprise depuis au moins cinq ans avant la réalisation.

2. *Régime spécial de taxation.*

Les plus-values susceptibles de bénéficier du régime spécial ne seraient retenues qu'à concurrence du cinquième de leur montant. Un tel système soulève certains problèmes en matière de récupération de pertes professionnelles antérieures et de

aandelen van Belgische vennootschappen » (nouwe vennootschappen of kapitaalverhoging).

De Minister aanvaardt het principe dat ten grondslag ligt aan dit voorstel, omdat het huidige belastingstelsel van de meerwaarden de modernisering der bedrijven remt, zelfs wanneer deze gedwongen zijn enkele belegde activa tegelde te maken voor de financiering van nieuwe investeringen, daar de opbrengst van de tegeldemaking door de belasting in grote mate verminderd wordt. Hij wijst er op dat de Administratie een algemene studie heeft gemaakt van geheel het belastingstelsel van de meerwaarden; zulks om meer gelijkheid te scheppen tussen particulieren en vennootschappen, om bepaalde leemten aan te vullen in de wet en een betere ordening tot stand te brengen van de teksten en van de verschillende gevallen die zich kunnen voordoen.

De indiener van het voorstel geeft toe dat zijn oplossing voor het vraagstuk van de belasting van de meerwaarden niet zo volledig is als die welke door de Administratie wordt voorgesteld, maar hij is van oordeel dat de tijd ontbreekt om het gehele vraagstuk nog vóór de Kamerontbinding te herzien, en dat derhalve alleen de dringendste kwestie, n.l. de belasting van niet-vrijgestelde meerwaarden, geregeld dient te worden, waarbij dan zijn voorstel geamendeerd zou kunnen worden om o.m. vast te stellen welke regeling van toepassing is.

a) op de vier vijfde van de niet-vrijgestelde meerwaarden;

b) ingeval de meerwaarden niet op de vereiste manier worden wederbelegd.

* * *

Nadat de Commissie en de Minister zich met dit standpunt hadden verenigd, heeft de Administratie de zaak opnieuw onderzocht, en haar besluit kan samengevat worden als volgt :

1. *Meerwaarden die onder de bijzondere regeling kunnen vallen.*

Daar de indiener de thans toegestane vrijstellingen niet wil uitbreiden en aangezien de handhaving van de bijzondere belastingregeling feitelijk onderworpen is aan een voorwaarde van wederbelegging, mag het genot van deze bijzondere regeling uitsluitend worden toegekend voor het thans gemeenrechtelijk belastbare gedeelte van de meerwaarden verwezenlijkt op de bedrijfsimmobilien en -uitrusting en op de participaties en waarden in portefeuille welke, sedert ten minste vijf jaar vóór de verwezenlijking, in het patrimonium van het bedrijf zijn opgenomen.

2. *Bijzondere belastingregeling.*

De meerwaarden die onder de bijzondere regeling kunnen vallen zouden slechts ten belope van één vijfde van hun bedrag aangeslagen worden. Deze regeling doet problemen rijzen met betrekking tot het verhalen van vroegere bedrijfsverliezen en tot

la déduction des revenus déjà taxés. Dans ce dernier domaine la formule pourrait même aboutir à l'octroi d'un avantage indirect aux actionnaires ou associés par une diminution des dividendes taxables à la taxe mobilière.

Ces complications et difficultés seront automatiquement éliminées en prévoyant que l'impôt proportionnellement afférent aux plus-values dont il s'agit sera réduit au cinquième (voir, par analogie, régime applicable aux bénéfices réalisés et imposés à l'étranger).

Somme toute, alors que la proposition prévoit un régime spécial pour la détermination de la *base imposable*, l'Administration propose un régime spécial pour la détermination de l'impôt : la réduction portant sur l'impôt plutôt que sur le revenu imposable, on aboutira finalement à un résultat analogue, mais on évitera toute complication.

3. Conditions mises à l'octroi et au maintien du régime spécial.

La proposition subordonne l'octroi et le maintien du régime spécial de taxation à la condition que les plus-values non immunisées soient réinvesties dans l'entreprise, dans les douze mois de la clôture de l'exercice comptable au cours duquel elles ont été réalisées, soit en matériel et outillage productifs au sens de la loi du 1er juillet 1954 sur les investissements productifs, soit en participation ou actions souscrites lors de la constitution ou de l'augmentation du capital de sociétés belges.

Un membre de la Commission a même exprimé l'avis qu'il faut exiger que les participations ou actions acquises en remploi restent investies dans l'entreprise au moins pendant cinq ans.

On aboutirait ainsi à cette situation hybride :

a) dans la mesure où elles correspondent à la dépréciation monétaire, les plus-values réalisées sur des immeubles et outillages professionnels, ainsi que sur des valeurs de portefeuille entrées dans le patrimoine de l'entreprise depuis plus de cinq ans, seraient immunisées à la condition que le redevable tienne une comptabilité régulière et qu'il ne traite pas cette partie des plus-values comme un bénéfice;

b) dans la mesure où elles dépassent ce qui correspond à la dépréciation monétaire, les mêmes plus-values seraient soumises à un régime de taxation réduite, à la condition qu'elles soient réinvesties dans un délai de douze mois en éléments restrictivement désignés et qu'elles le restent pendant un délai déterminé.

Les deux parties de la plus-value réalisée sur un même élément seraient donc soumises à des

het aftrekken van reeds belaste inkomsten. Op dit laatste punt zou deze formule kunnen leiden tot een indirecte bevoordeling van de aandeelhouders of vennoten doordat de met de mobiliënbelasting belastbare dividenden verminderd worden.

Deze verwickelingen en moeilijkheden zullen automatisch voorkomen worden door de bepaling dat de *belasting* die de bedoelde meerwaarden evenredig treft, op één vijfde verminderd zal worden (te vergelijken met de regeling die toepasselijk is op de in het buitenland verwezenlijkte en belaste winsten).

Alles wel beschouwd, terwijl het voorstel een bijzondere regeling inhoudt voor het vaststellen van de *belastbare grondslag*, spreekt de Administratie zich uit voor een bijzondere regeling voor het vaststellen van de *belasting*: daar de vermindering eerder op de belasting zelf dan op het belastbaar inkomen slaat, zal het eindresultaat ongeveer hetzelfde zijn, doch men zal elke verwikkeling voorkomen.

3. Voorwaarden voor de toekenning en het behoud van de bijzondere regeling.

In het voorstel worden de toekenning en het behoud van de bijzondere belastingregeling afhankelijk gesteld van de voorwaarde dat de meerwaarden die geen belastingvrijdom genieten in het bedrijf wederbelegd moeten worden, binnen twaalf maanden na het verstrijken van het boekjaar tijdens hetwelk zij verwezenlijkt zijn, hetzij in productief materieel of productieve outillage in de zin van de wet van 1 Juli 1954 op de productieve investeringen, hetzij in participaties of aandelen ondergeschreven bij de oprichting of de kapitaalsverhoging van Belgische vennootschappen.

Een commissielid heeft zelfs de mening geopperd dat er dient geëist te worden dat de door wederbelegging verkregen participaties of aandelen gedurende ten minste vijf jaar in het bedrijf belegd blijven.

Dit zou leiden tot de volgende tweeslachtige toestand :

a) voor zover zij met de waardevermindering van de munt overeenstemmen, zouden de meerwaarden verwezenlijkt op bedrijfsimmobilien en -uitrusting, alsook op waarden in portefeuille die sedert meer dan vijf jaar in het patrimonium van het bedrijf opgenomen zijn, vrijgesteld worden, op voorwaarde dat de belastingschuldenaar een regelmatige boekhouding heeft en dit gedeelte der meerwaarde niet als een winst behandelt;

b) voor zover zij hoger liggen dan wat met de waardevermindering van de munt overeenstemt, zouden dezelfde meerwaarden aan een beperkte belasting onderworpen worden, op voorwaarde dat zij binnen een termijn van twaalf maanden wederbelegd worden in restrictief aangewezen elementen en dat zij aldus gedurende een bepaalde termijn wederbelegd blijven.

De twee gedeelten van de op eenzelfde element verwezenlijkte meerwaarde zouden dus aan ver-

conditions différentes de remploi. Outre que le contrôle de l'observation de ces doubles conditions ferait perdre un temps précieux aux services de taxation pour contrôler une « immunité fiscale » — et ce au détriment de la recherche de la matière taxable — il ne paraît pas très justifié d'instaurer une telle dualité de régime.

Si l'on considère que l'objectif poursuivi est de favoriser l'expansion économique et la rationalisation des entreprises, en levant les entraves fiscales qui s'opposent actuellement à la réalisation de certains éléments d'actif, on doit envisager aussi bien le cas des entreprises qui devraient pouvoir assainir leur situation financière en remboursant des emprunts ou en constituant un fonds de roulement adéquat, que celui des entreprises qui devraient pouvoir procéder à de nouveaux investissements.

Pourquoi obligerait-on une entreprise dont la trésorerie est obérée à consacrer le produit de ses réalisations d'immeubles, d'outillage ou de valeurs de portefeuille non indispensables à son essor économique, à de nouveaux investissements en immeubles, outillage ou valeurs de portefeuille plutôt qu'à l'assainissement de sa situation financière?

Peut-on concevoir qu'une société de charbonnage qui est actuellement confrontée avec des difficultés de trésorerie parce qu'elle ne parvient pas à vendre sa production et qui réalise une partie de son portefeuille-titres ou certains immeubles non indispensables, soit lourdement taxée sur les plus-values réalisées si elle en consacre le produit au financement de ses stocks, alors qu'elle pourrait bénéficier d'une taxation réduite si elle affectait ces plus-values à l'acquisition de nouveaux titres d'autres sociétés ou à des investissements non indispensables?

Le but à atteindre est d'obtenir l'assurance que les plus-values seront maintenues intactes dans l'entreprise et d'éviter ainsi qu'elles soient distribuées directement ou indirectement aux actionnaires ou associés en exemption d'impôt.

En conclusion, l'Administration estime qu'il suffit de subordonner l'octroi du régime de taxation réduit au maintien de ces plus-values dans le patrimoine de l'entreprise, c'est-à-dire aux conditions prévues à l'article 27, § 2bis, des lois coordonnées pour ce qui concerne la partie immunisée des mêmes plus-values correspondant à la dévaluation monétaire.

* *

L'auteur de la proposition constate que le texte présenté par l'Administration s'écarte de sa formule sur deux points essentiels, à savoir la méthode de taxation des plus-values non immunisées et les conditions de réinvestissement. En ne retenant, comme il le propose, que le cinquième du montant de la plus-value pour former la base imposable, on règle automatiquement et sans texte, le régime de taxation de ces plus-values en matière d'impôt complémentaire personnel. Il rappelle que sur ce

schillende wederbeleggingsvoorwaarden onderworpen zijn. Niet alleen zou het toezicht op de nakoming van deze twee soorten van voorwaarden aan de belastingdiensten hun kostbare tijd doen verliezen om een « belastingvrijdom » te controleren — zulks ten nadele van het opsporen van het belastingobject — maar een dergelijke splitsing van de regeling schijnt ook niet verantwoord te zijn.

Indien men er van uitgaat dat het nagestreefde doel de bevordering is van economische expansie en rationalisatie van de bedrijven door de fiscale hinderpalen op te heffen die thans de verwezenlijking van bepaalde activabestanddelen belemmeren, dient men evengoed het geval onder ogen te nemen van de bedrijven die hun financiële toestand zouden moeten kunnen saneren door de terugbetaling van leningen of het vormen van een passend bedrijfskapitaal, als het geval van de bedrijven die nieuwe investeringen zouden moeten kunnen doen.

Waarom zou men een bedrijf met een bezwaarde kastoestand verplichten de opbrengst van te gelde gemaakte immobiliën, outillage of waarden in portefeuille die voor zijn economische ontwikkeling niet onmisbaar zijn, aan te wenden voor nieuwe beleggingen in immobiliën, outillage of waarden in portefeuille, liever dan deze opbrengst te gebruiken voor de sanering van zijn financiële toestand?

Is het denkbaar dat een steenkolenmaatschappij die thans met kasmoeilijkheden heeft af te rekenen, omdat zij haar productie niet kan afzetten en die een gedeelte van haar portefeuille-aandelen of niet onmisbare onroerende goederen verkoopt, zwaar getaxeerd wordt op de verwezenlijkte meerwaarden, indien zij de opbrengst daarvan gebruikt voor de financiering van haar voorraden, terwijl zij een verminderde taxatie zou genieten, indien zij deze meerwaarden besteedde voor de aankoop van nieuwe aandelen van andere vennootschappen of aan niet onmisbare investeringen?

Wat bereikt moet worden is de verzekering dat de meerwaarden onaangeroerd in de onderneming zullen blijven en niet direct of indirect aan de aandeelhouders of de vennoten vrij van belasting worden uitgekeerd.

Kortom, het Bestuur acht het voldoende dat het verlenen van de verminderde taxatie afhankelijk wordt gesteld van de eis om deze meerwaarden te bewaren in het patrimonium van de onderneming, d.w.z. aan de bij artikel 27, § 2bis van de samengeschiedelde wetten gestelde voorwaarden inzake het vrijgestelde gedeelte van diezelfde meerwaarden, dat met de muntontwaardiging overeenstemt.

* *

De indiener van het voorstel constateert dat de door de Administratie voorgestelde tekst op twee essentiële punten van zijn formule afwijkt, te weten de taxatiemethode van de niet vrijgestelde meerwaarden en de voorwaarden van wederbelegging. Wanneer men, zoals hij voorstelt, slechts een vijfde van het bedrag van de meerwaarde in aanmerking neemt voor de belastbare grondslag, regelt men automatisch en zonder tekst het taxatiestelsel van deze meerwaarden op het gebied van de aanvullende

point sa proposition s'inspire du régime en vigueur en matière d'immunité des bénéfices affectés à la construction d'habitations ouvrières ou d'autres installations en faveur du personnel de l'entreprise. Etant donné cependant qu'il n'existe pas de divergence de vue quant au fond du problème et que le but à atteindre peut être réalisé par différentes méthodes, il se rallie au système de taxation suggéré par l'Administration, qui consiste à faire porter la réduction sur l'impôt plutôt que sur la base imposable, sauf à prévoir un régime analogue en matière d'impôt complémentaire personnel.

En ce qui concerne les conditions de réinvestissement, l'auteur de la proposition de loi exprime l'avis que la formule de l'Administration est trop large. Le problème qui se pose à la Belgique est un problème de réinvestissement et d'équipement, afin de pouvoir créer des complexes industriels qui sont de taille à affronter la concurrence étrangère.

Vu sous cet angle, il conviendrait, selon lui, de limiter les éléments de remploi. Le régime spécial de taxation ne serait accordé que si le contribuable réinvestit, dans son entreprise en Belgique, en immeubles et outillages professionnels ou en participation ou actions souscrites lors de la constitution ou de l'augmentation du capital d'une société ayant son siège social ou son principal établissement administratif en Belgique, au Congo Belge ou dans les territoires sous mandat, une somme égale au prix de réalisation, dans les trois ans de la fin de l'année ou de l'exercice social au cours duquel le prix de réalisation a été perçu.

Un membre déclare que les conditions de remploi, prévues par l'Administration et qui tendraient à maintenir intact le potentiel économique de l'entreprise, ne lui donnent pas tout apaisement quant aux possibilités, pour les administrateurs de sociétés, d'augmenter leurs émoluments à la faveur des plus-values réalisées. Il se demande, en outre, s'il est bien justifié de limiter le régime spécial de taxation en ce qui concerne les plus-values sur immeubles, aux seuls immeubles professionnels, étant donné que les entreprises possèdent souvent des immeubles non affectés à leur exploitation et qui devraient pouvoir être réalisés sous le bénéfice de la mesure fiscale envisagée.

A ce sujet, l'Administration fait remarquer que les termes « immeubles et outillages professionnels » figurent déjà à l'article 27, § 2bis, lettre a), visant l'immunité de la partie de la plus-value réalisée correspondant à la dévaluation monétaire et qu'il convient, pour éviter toute équivoque, d'employer les mêmes termes pour désigner la partie de la même plus-value qui n'est pas exonérée. D'ailleurs, tout élément investi dans une entreprise a un caractère professionnel, qu'il soit ou non directement ou indirectement affecté à l'exploitation proprement dite, puisqu'il contribue toujours à la réalisation de l'objet social.

personnele belasting. In dit verband wijst hij erop dat zijn voorstel uitgaat van de regeling welke belastingvrijdom verleent voor de winsten bestemd voor de bouw van arbeiderswoningen of andere inrichtingen ten behoeve van het personeel der onderneming. Aangezien er evenwel geen meningsverschillen bestaan over de grond van de zaak en het beoogde doel met verschillende methoden kan worden bereikt, is de indiener het eens met de taxatieregeling die de Administratie voorstelt en waarbij de vermindering eerder op de belasting dan op de belastbare grondslag slaat, met dien verstande dat een soortgelijke regeling inzake aanvullende personele belasting moet worden ingevoerd.

Ten aanzien van de voorwaarden van wederbelegging is hij van oordeel dat de formule van de Administratie te ruim is. Voor België gaat het om een herinvesterings- en uitrustingsprobleem, ten einde industriële complexen in het leven te kunnen roepen die tegen de buitenlandse mededinging opgewassen zijn.

In dit opzicht zouden volgens hem de wederbeleggingselementen beperkt moeten worden. De bijzondere taxatieregeling zou slechts verleend worden, indien de belastingplichtige in zijn in België gelegen onderneming als bedrijfsimmobilien en -uitrusting, participaties of aandelen onderschreven bij de oprichting of de kapitaalsverhoging van een vennootschap, die haar maatschappelijke zetel of haar voornaamste administratieve inrichting in België, Belgisch-Congo of de mandaatgebieden heeft, binnen drie jaren na het kalender- of het dienstjaar waarin de verwezenlijkte prijs is geïnd, eenzelfde bedrag als deze prijs herinvesteert.

Een lid verklaart dat de wederbeleggingsvoorwaarden die de administratie bepaalt met het oog op de onverminderde handhaving van het economisch potentieel van de onderneming, hem niet geruststellen wat betreft de mogelijkheid voor de beheerders van vennootschappen om hun emolumenten te verhogen naar aanleiding van de gerealiseerde overwaarde. Hij vraagt zich bovendien af of het wel verantwoord is de bijzondere aanslagregeling inzake meerwaarde of immobiliën te beperken tot de bedrijfsimmobiliën, aangezien de bedrijven dikwijls vaste goederen bezitten, die niet voor bedrijfsdoeleinden worden aangewend en toch zouden moeten kunnen te gelde worden gemaakt met toepassing van de beoogde belastingregeling.

In dit verband merkt de administratie op dat de woorden « bedrijfsimmobiliën en -uitrusting » reeds gebruikt worden in artikel 27, § 2bis, letter a, betreffende de vrijstelling van het gedeelte van de te gelde gemaakte meerwaarde die met de muntontwaarding overeenstemt en dat men, om dubbelzinnigheid te voorkomen, dezelfde woorden moet gebruiken om het gedeelte van dezelfde meerwaarde aan te duiden, dat geen belastingvrijdom geniet. Trouwens, alles wat in een onderneming wordt belegd heeft een bedrijfskarakter ongeacht of het al dan niet direct voor de eigenlijke exploitatie dient, omdat het steeds de verwezenlijking van het maatschappelijk doel bevordert.

En réponse à des questions posées par certains membres, l'Administration ajoute que le régime envisagé ne s'applique pas aux immeubles des entreprises dont l'objet principal est l'achat ou la construction et la vente ou la location d'immeubles, le bénéfice réalisé sur ces immeubles étant considéré par la jurisprudence comme des bénéfices d'exploitation obtenus sur la réalisation de « marchandises » et non comme des plus-values afférentes à des éléments investis visés à l'article 27, § 2bis, lettre a).

En guise de conclusion, le Ministre constate que la Commission est d'accord sur les principes et les modalités de la réforme à introduire en matière de taxation des plus-values réalisées en cours d'exploitation. Il rappelle cependant les objections que l'Administration a fait valoir en matière de contrôle du respect des conditions de réinvestissement. Le travail accompli pourra cependant servir de base à une étude plus approfondie du problème au cours de la prochaine législature.

La Commission s'est finalement prononcée sur un texte, reproduit en annexe, qui tient compte de ses remarques et suggestions.

* *

Ce nouveau texte a été adopté par 12 voix et 2 abstentions.

Le présent rapport a été approuvé à l'unanimité.

Le Rapporteur,
F. PARMENTIER.

Le Président,
PIERRE DE SMET.

* *

TEXTE PRÉSENTÉ PAR LA COMMISSION.

Projet de loi complétant les lois coordonnées relatives aux impôts sur les revenus, en matière de taxation des plus-values.

(Nouvel intitulé).

ARTICLE PREMIER.

L'article 27 des lois relatives aux impôts sur les revenus, coordonnées le 15 janvier 1948, est complété par la disposition suivante :

« § 2quater. Dans la mesure où elles ne sont pas immunisées en vertu du § 2bis, lettre a, les plus-values réalisées sur des immeubles et outillages professionnels, ainsi que sur des participations et valeurs de portefeuille entrées dans le patrimoine de l'entreprise depuis plus de cinq ans avant la réalisation, sont soumises à la taxe suivant le régime prévu à l'article 35, § 11bis.

In antwoord op vragen van sommige leden antwoordt de administratie dat de betrokken regeling niet toepasselijk is wat betreft de immobiliën van bedrijven met als voornaamste activiteit het kopen of bouwen en verkopen of verhuren van vaste goederen, aangezien de op deze goederen gemaakte winst door de rechtspraak wordt beschouwd als een exploitatiewinst op te gelde gemaakte « koopwaren » en niet als een meerwaarde van geïnvesteerde bestanddelen, zoals bedoeld in artikel 27, § 2bis, letter a).

Tot besluit constateert de Minister dat de Commissie het eens is over de beginselen en de modaliteiten van de hervorming inzake aanslag van de tijdens de exploitatie gerealiseerde meerwaarde. Hij wijst echter op de bezwaren van de administratie met betrekking tot de controle op de naleving van de herinvesteringsvoorwaarden. Wat nu gedaan is zal evenwel als grondslag kunnen worden genomen voor een grondiger studie van het probleem tijdens de volgende zittingsperiode.

Ten slotte heeft de Commissie zich uitgesproken over een als bijlage opgenomen tekst, waarin rekening is gehouden met haar opmerkingen en suggesties.

* *

De nieuwe tekst is aangenomen met 12 stemmen bij 2 onthoudingen.

Dit verslag is met algemene stemmen goedgekeurd.

De Verslaggever,
F. PARMENTIER.

De Voorzitter,
PIERRE DE SMET.

* *

TEKST VOORGEDRAGEN DOOR DE COMMISSIE.

Wetsontwerp tot aanvulling van de samengeschaalde wetten betreffende de inkomstenbelastingen, inzake de belasting van meerwaarden.

(Nieuw opschrift).

EERSTE ARTIKEL.

Artikel 27 der wetten betreffende de inkomstenbelastingen, samengeschaald op 15 Januari 1948, wordt aangevuld als volgt :

« § 2quater. In de mate dat zij geen belastingvrijdom genieten krachtens § 2bis, letter a), worden de meerwaarden verwezenlijkt op bedrijfsimmobiliën en -uitrusting, zomede op de participaties en de waarden in portefeuille die sedert meer dan vijf jaar vóór de verwezenlijking in het patrimonium van de onderneming zijn opgenomen, aan de belasting onderworpen volgens de bij artikel 35, § 11bis, bepaalde regeling.

» Ce régime n'est toutefois maintenu que si le redevable remploie dans son entreprise, en Belgique, en immeubles ou outillages professionnels ou en participations ou actions souscrites lors de la constitution ou de l'augmentation du capital d'une société ayant son siège social ou son principal établissement en Belgique, au Congo Belge ou dans les territoires sous mandat, une somme égale au prix de réalisation, dans les trois ans qui suivent l'expiration de l'année ou de l'exercice au cours duquel le prix de réalisation a été perçu, et s'il établit, par tous moyens de preuve admis par le droit commun, sauf le serment, que le remploi a été opéré dans ces conditions.

» A défaut de remploi dans les conditions précitées, la partie non immunisée des plus-values est considérée comme un bénéfice obtenu au cours de l'année ou de l'exercice comptable pendant lequel le délai de remploi est venu à expiration et il est tenu compte, le cas échéant, de l'impôt antérieurement établi suivant le régime prévu à l'article 35, § 11bis.»

ART. 2.

L'article 35 des mêmes lois coordonnées est complété par la disposition suivante :

« § 11bis. Sans préjudice des dispositions du § 11, la taxe qui correspond proportionnellement à la partie non immunisée des plus-values visées à l'article 27, § 2^{quater}, est réduite au cinquième. »

ART. 3.

L'article 42, § 1er, des mêmes lois coordonnées, modifié par l'article 21 de la loi du 8 mars 1951, est complété par les dispositions suivantes :

« Dans la mesure où elles ne sont pas immunisées en vertu de l'article 27, § 2bis, *littera a*), les plus-values réalisées sur des immeubles et outillages professionnels, ainsi que sur des participations et valeurs de portefeuille entrées dans le patrimoine de l'entreprise depuis plus de cinq ans avant la réalisation, sont soumises à l'impôt suivant le régime prévu à l'article 46, dernier alinéa.

» Ce régime n'est toutefois maintenu qu'aux conditions de remploi prévues à l'article 27, § 2^{quater}. En cas d'inexécution de ces conditions, la partie non immunisée des plus-values est considérée comme un bénéfice obtenu au cours de l'année ou de l'exercice comptable pendant lequel le délai de remploi est venu à expiration et il est tenu compte, le cas échéant, de l'impôt antérieurement établi suivant le régime prévu à l'article 46, dernier alinéa. »

» Deze regeling wordt nochtans slechts behouden, indien de belastingschuldige in zijn onderneming in België, in de vorm van bedrijfsimmobiëlen of -uitrusting of van participaties of aandelen onderschreven bij de oprichting of de kapitaalsverhoging van een vennootschap waarvan de maatschappelijke zetel of de voornaamste inrichting in België, in Belgisch-Congo of in de mandaatgebieden gevestigd is, binnen de drie jaren volgend op de verstrijking van het jaar of het boekjaar gedurende hetwelk de verwezenlijkte prijs werd ontvangen, een som wederbelegt die gelijk is aan de verwezenlijkte prijs en indien hij, door alle door het gemeen recht toegelaten bewijsmiddelen, met uitzondering van de eed, aantoot dat de wederbelegging onder deze voorwaarden is gedaan.

» Bij gebreke van wederbelegging onder de voormelde voorwaarden, wordt het gedeelte van de meerwaarden dat geen belastingvrijdom geniet, beschouwd als een winst van het jaar of het boekjaar tijdens hetwelk de termijn tot wederbelegging verstreken is en er wordt, in voorkomend geval, rekening gehouden met de belasting die vroeger werd gevestigd volgens de bij artikel 35, § 11bis, bepaalde regeling. »

ART. 2.

Artikel 35 van dezelfde samengeschakelde wetten wordt aangevuld als volgt :

« § 11bis. Onverminderd de bepalingen van § 11, wordt de belasting welke evenredig overeenstemt met het gedeelte van de bij artikel 27, § 2^{quater}, bedoelde meerwaarden dat geen belastingvrijdom geniet, op één vijfde verminderd. »

ART. 3.

Artikel 42, § 1, van dezelfde samengeschakelde wetten, gewijzigd bij artikel 21 der wet van 8 Maart 1951, wordt aangevuld als volgt :

« In de mate dat zij geen belastingvrijdom genieten krachtens artikel 27, § 2bis, *littera a*), worden de meerwaarden verwezenlijkt op bedrijfsimmobiëlen en -uitrusting, zomede op de participaties en de waarden in portefeuille die sedert meer dan vijf jaar vóór de verwezenlijking in het patrimonium van de onderneming zijn opgenomen, aan de belasting onderworpen volgens de bij artikel 46, laatste lid, bepaalde regeling.

» Deze regeling wordt nochtans slechts behouden onder de bij artikel 27, § 2^{quater}, bepaalde voorwaarden van wederbelegging. In geval van niet-uitvoering van deze voorwaarden, wordt het gedeelte van de meerwaarden dat geen belastingvrijdom geniet, beschouwd als een winst van het jaar of het boekjaar tijdens hetwelk de termijn tot wederbelegging verstreken is en er wordt, in voorkomend geval, rekening gehouden met de belasting die vroeger werd gevestigd volgens de bij artikel 46, laatste lid, bepaalde regeling. »

ART. 4.

L'article 46 des mêmes lois coordonnées, modifié par l'article 3 de la loi du 10 novembre 1953, est complété par la disposition suivante :

« L'impôt qui correspond proportionnellement à la partie non immunisée des plus-values visées à l'article 27, § 2^{quater}, est réduit au cinquième. »

ART. 5.

La présente loi entre en vigueur à partir de l'exercice 1959; toutefois, elle ne s'applique pas aux cotisations rattachées par rappel de droits à cet exercice.

ART. 4.

Artikel 46 van dezelfde samengeschaelde wetten, gewijzigd bij artikel 3 der wet van 10 November 1953, wordt aangevuld als volgt :

« De belasting welke evenredig overeenstemt met het gedeelte van de bij artikel 27, § 2^{quater}, bedoelde meerwaarden dat geen belastingvrijdom geniet, wordt op één vijfde verminderd. »

ART. 5.

Deze wet treedt in werking met ingang van het dienstjaar 1959; zij is evenwel niet toepasselijk op de bij navordering van rechten aan dat dienstjaar verbonden aanslagen.